

Zemědělská a potravinářská knihovna

září 2006

VĚCNÝ POPIS PRO OBORY ZEMĚDĚLSTVÍ A POTRAVINÁŘSTVÍ - TEZAURY AGROVOC A AGROTERM

KNIHOVNY SOUČASNOSTI 2006

září 2006

Základní informace o ZPK

Fond knihovny

- Přes 1 000 000 svazků knih, seriálových titulů, výzkumných a cestovních zpráv, disertací, firemní literatury, videokazet a CD-ROMů
- Odebírá nebo získává výměnou, příp. darem, přes 560 titulů časopisů

Používané tezaury

- AGROVOC
- AGROTERM

Spolupráce

- Účastnické centrum sítě FAO
- Spolupráce na tezauru AGROVOC
- Spolupráce na mezinárodním informačním systému AGRIS

AGROVOC – základní údaje

Mezinárodní mnohajazyčný tezaurus

**Zaměřen na zemědělství, lesnictví, rybnářství,
potravinářství, životní prostředí a příbuzné obory**

**Využití v zemědělských a potravinářských informačních
systémech**

Původní využití - mezinárodní systémy

- **AGRIS (Agricultural Information System)**
- **CARIS (Current Agricultural Research Information System)**

Kategorizační schéma AGRIS/CARIS

- A – Zemědělství
- B – Geografie a historie
- C – Vzdělávání, poradenství a informatika
- D – Správa a legislativa
- E – Ekonomika, rozvoj a sociologie venkova
- F – Rostlinná výroba
- H – Ochrana rostlin
- J – Posklizňová technologie
- K – Lesnictví
- L – Živočišná výroba a veterinární medicína
- M – Rybářství a akvakultura
- N – Zemědělská technika
- P – Přírodní zdroje a životní prostředí
- Q – Potravinářství
- S – Lidská výživa
- T – Znečištění prostředí
- U – Metodologie a pomocné vědy

Historie tezauru AGROVOC

1982 – 1. vydání

- Kolektiv D. Leatherdala pod záštitou FAO a ES
- 8 660 lexikálních jednotek

Od r. 1988 průběžné aktualizace + překlady do cizích jazyků pod vedením FAO

1992 – 2. vydání

- 14 714 lexikálních jednotek
- Lexikální jednotky v angličtině, francouzštině a španělštině

1997 – 3. vydání

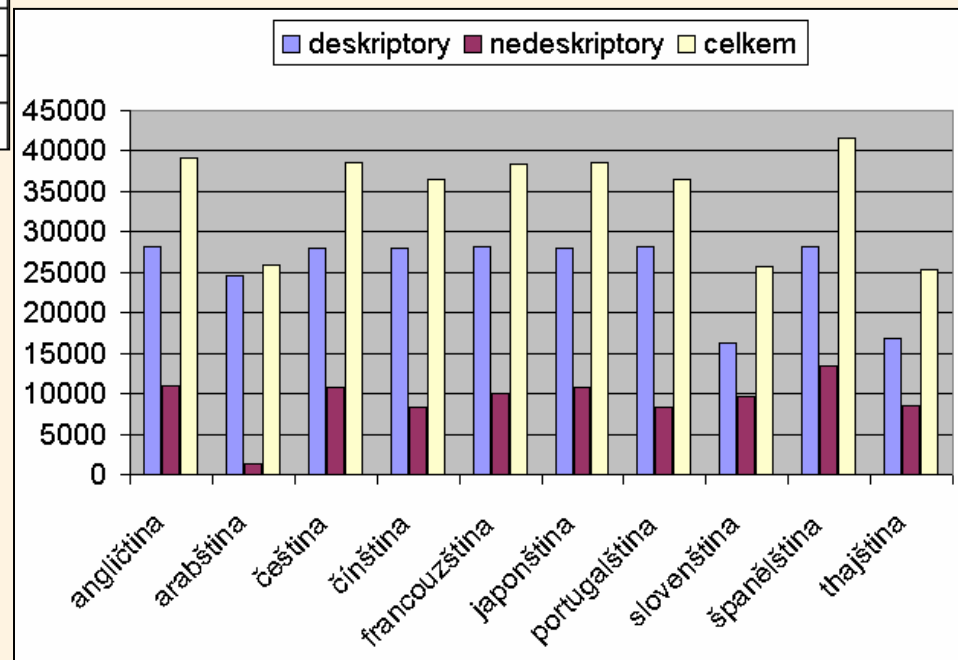
- 16 105 lexikálních jednotek (anglická verze) - 6 625 deskriptory a 9 480 nedeskriptory

Dodatky původně ročně, nyní čtvrtletně

Aktuality na webových stránkách FAO věnovaných tezauru AGROVOC

Počty lexikálních jednotek podle jazyků

jazyk	deskriptory	nedeskriptory	celkem
angličtina	28206	10936	39143
arabština	24659	1245	25904
čeština	27965	10697	38662
čínština	28000	8398	36398
francouzština	28194	10096	38291
japonština	27950	10700	38650
portugalština	28155	8267	36422
slovenština	16215	9574	25789
španělština	28190	13376	41567
thajština	16810	8601	25411

Česká verze tezauru AGROVOC

Výsledek grantového projektu „Vypracování české verze tezauru AGROVOC jako předpoklad tvorby národního zemědělského informačního systému“ financovaného Ministerstvem zemědělství (1995-1996)

Překlad pracovníci Zemědělské a potravinářské knihovny

Terminologické konzultace

- Ministerstvo životního prostředí
- Akademie věd ČR
- Výzkumný ústav rostlinné výroby
- Výzkumný ústav okrasného zahradnictví
- Výzkumný ústav vodohospodářský
- Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti
- Zoologická zahrada Praha

Původní uložení v systému CDS/ISIS

Současné uložení v KIS Aleph

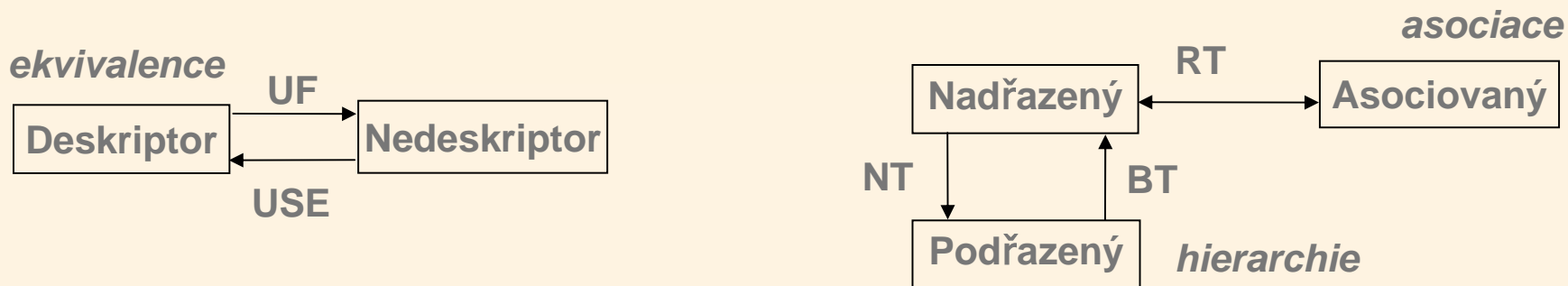
Struktura tezauru AGROVOC

Klasická struktura vícejazyčného tezauru

Typy lexikálních jednotek

- Deskriptor (preferovaný termín)
- Nedeskriptor (nepreferovaný termín)
- Nadřazený deskriptor
- Podřazený deskriptor
- Asociovaný deskriptor
- Poznámka

Vztahy v tezauru

Prohlížeč tezauru AGROVOC

Search term: [Search in AGROVOC](#)

starting with
 containing text
 exact match

EN : Milk	NT : Human milk
FR : Lait	NT : Buffalo milk
ES : Leche	NT : Cow milk
AR : حليب	NT : Goat milk
ZH : 乳	NT : Mare milk
PT : Leite	NT : Colostrum
CS : mléko	NT : Camel milk
JA : 乳汁	NT : Ewe milk
TH : 우	NT : Milk fat
SK : mlieko	RT : Animal products
	RT : Body fluids
	RT : Milk recording
	RT : Dairy cattle
	RT : Liquid milk
	RT : Milk products
	RT : Beverages
	RT : Fresh products
	RT : Milk collection
	RT : Foods
	RT : Perishable products
	UF : Whole milk
	UF : Raw milk

Term code: 4826

- Zpřístupněn na stránkách FAO
- Funkce
 - Listování v rejstřících lexikálních jednotek
 - Jednoduchá maska pro vyhledávání
 - Zobrazení lexikální jednotky se všemi odkazovanými výrazy
 - Zobrazení dostupných jazykových mutací k výrazu
 - Aktivní linky – možnost přecházení mezi jednotlivými odkazovanými výrazy i jazykovými mutacemi

Využití tezauru AGROVOC v knihovně ZPK

Anglická verze tezauru - indexace záznamů pro mezinárodní zemědělský informační systém AGRIS

Česká verze tezauru - záznamy ukládané do České zemědělské a potravinářské bibliografie (od r. 1995 záznamy z vybraných titulů také v bázi ANL - Články v českých novinách, časopisech a sbornících Národní knihovny)

Český zemědělský tezaurus AGROTERM

70. léta 20. stol. Jednotný zemědělský heslář

- Potřeba sjednocení věcného popisu v Ústřední zemědělské a lesnické knihovně
- 1994 použití Jednotného zemědělského hesláře jako základu budoucího českého zemědělského tezauru
- Po sloučení Ústřední zemědělské a lesnické knihovny s Ústřední potravinářskou knihovnou obohacení o potravinářská témata
- 2004 uznání Národní knihovnou ČR oficiálním českým zemědělským tezaurem pod označením AGROTERM
- V současnosti přes 15 700 záznamů
- Využití pro věcnou indexaci fondu Zemědělské a potravinářské knihovny a vyhledávání v něm

Struktura tezauru AGROTERM

- Odpovídá normě ČSN 01 0193 o vypracovávání a rozvíjení jednojazyčných tezaurů
- Obsahuje deskriptory, nedeskriptory, nadřazené a podřazené deskriptory a asociované deskriptory
- Nezachycuje vztahy na více hierarchických úrovních

Tezaurus AGROTERM vs. tezaurus AGROVOC

Mezinárodní tezaurus AGROVOC

- Obecný vícejazyčný tezaurus
- Zaměření na mezinárodní problematiku a tematické oblasti

Český zemědělský tezaurus AGROTERM

- Jednojazyčný český tezaurus
- Zaměření na národní a regionální témata
- Průběžná aktualizace na základě aktuálních potřeb knihovny a nových trendů v oboru
- Schvalování termínů nepodléhá žádné řídicí organizaci
- Dopracováváme některé výrazy a propojujeme je se souvisejícími lexikálními jednotkami
- Sjednocujeme formální úpravy hesel (velká vs. malá počáteční písmena apod.)
- Průběžná revize tezauru

Konverze tezaurů

- Původní uložení v CDS/ISIS
- 2004 – konverze tezauru AGROTERM do autoritního formátu UNIMARC do systému DAWINCI
- 2005 – konverze obou tezaurů do autoritního formátu MARC21 do systému ALEPH
- Záznamy deskriptorů – pole 150
- Záznamy nadřazených, podřazených a asociovaných deskriptorů odkázány přes pole 550
- Záznamy nedeskriptorů po konzultaci s Národní knihovnou ČR a pracovníky ÚVT zrušeny, zachovány pouze údaje o nepreferované formě v poli 450

<i>Návěští</i>	<u>LDR</u>	—	—	-----nz---a22-----n--4500
<i>Kontrol.č.</i>	<u>001</u>	—	—	agroterm000004602
<i>Ident.k.č.</i>	<u>003</u>	—	—	CZ-PrUZP
<i>Datum+čas</i>	<u>005</u>	—	—	20040608092012.0
<i>Kód.údaje</i>	<u>008</u>	—	—	040322 n annnnbbbn----- - a a-----
<i>Zdroj katal.</i>	<u>040</u>	—	<u>a</u>	ABA009
<i>Záhlavi (SH)</i>	<u>150</u>	—	<u>a</u>	kalabasa
<i>Odkaz viz (SH)</i>	<u>450</u>	—	<u>w</u>	n
			<u>i</u>	UF
			<u>a</u>	Lagenaria

Ukázky záznamů

<i>Návěšti</i>	LDR	—	—	-----nz--a22-----n--4500
<i>Kontrol.č.</i>	001	—	—	agroterm000011043
<i>Ident.k.č.</i>	003	—	—	CZ-PrUZP
<i>Datum+čas</i>	005	—	—	20050217100123.0
<i>Kód.údaje</i>	008	—	—	040322 n annnnbbbn----- -a a-----
<i>Zdroj katal.</i>	040	—	a	ABA009
<i>Záhlavi (SH)</i>	150	—	a	seno
<i>Viz též (SH)</i>	550	—	w	g
			i	BT
			a	krmiva objemná
<i>Viz též (SH)</i>	550	—	w	g
			i	BT
			a	krmiva
<i>Viz též (SH)</i>	550	—	w	h
			i	NT
			a	seno hnědé
<i>Viz též (SH)</i>	550	—	w	n
			i	RT
			a	Senometry
<i>Viz též (SH)</i>	550	—	w	n
			i	RT
			a	seníky

<i>Návěšti</i>	LDR	—	—	-----nz--a22-----n--4500
<i>Kontrol.č.</i>	001	—	—	agrovoc000005744
<i>Ident.k.č.</i>	003	—	—	CZ-PrUZP
<i>Kód.údaje</i>	008	—	—	050101 n anznnbabn-----n-a a-----
<i>Zdroj katal.</i>	040	—	a	ABA009
			b	cze
			f	agrovoc
<i>Záhlavi (SH)</i>	150	—	a	řapíky
<i>Odkaz viz (SH)</i>	450	—	w	n
			i	UF
			a	listové pochvy
<i>Odkaz viz (SH)</i>	450	—	w	n
			i	UF
			a	řapíky listů
<i>Nadřaz.term.</i>	550	9	w	g
			a	BT
			a	listy
<i>Cizojaz.ekv.SH</i>	750	07	a	PETIOLES
			2	eng

Použití tezaurů

Věcné zpracování a vyhledávání bibliografických záznamů

- Tezaurus AGROVOC – Česká zemědělská a potravinářská bibliografie
- Tezaurus AGROVOC – fond Zemědělské a potravinářské knihovny

<i>Jiná signatura</i>	084	a	UQ01
		a	UL021
		2	agrovoc
<i>HZ-Osobní jm.</i>	100	1	Long, James
<i>Údaje o názvu</i>	245	10	Elements of dai
		c	James Long
<i>Naklad. údaje</i>	260	a	London :
		b	William Collins, :
		c	1893?
<i>Fyzický popis</i>	300	a	206 s. :
		b	17 obr., tab
<i>Edice-VZ Název</i>	440	0	Collins' elemen
<i>Pozn.-zdroj akv</i>	541	c	d
<i>Pozn.-exemplá</i>	562	a	And Glasgow. R
<i>Pozn.-exemplá</i>	562	a	Razítko: Státní
<i>VVZ Věcné té</i>	650	07	chov skotu
		2	agroterm
<i>VVZ Věcné té</i>	650	07	dojnice
		2	agroterm
<i>VVZ Věcné té</i>	650	07	farmy mléčné
		2	agroterm
<i>VVZ Věcné té</i>	650	07	mlékařství
		2	agroterm
<i>VVZ Věcné té</i>	650	07	mléko
		2	agroterm
<i>Není v tabulce</i>	964	a	Mlékařství - příručky - angl.

Rejstříky v bázi: UZP11 - Kód: AT

# záz.	Odkaz	Selekční termín	Autoritní údaje
1		dojnice	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		Dokrm	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		dokumentace	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		dokumenty	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		Dolíhňě	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		doly	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		doly povrchové	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		domácí hospodářství	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		Domácí zvířata	AGROTERM, 450 , bbb, UPD=Y
1		domácnost	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		domestikace	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		domiciologie	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		Domíčovské betonu	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		Dominikánská republika	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		domovské stránky	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		domy	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y
1		domy ekologické	AGROTERM, 150 , bbb, UPD=Y

Tezaury při hledání v OPAC

- Možnost hledání v tezauru samotném (samostatná autoritní báze)
- Využití rejstříků v bibliografických bázích vytvořených z deskriptorů v poli 650
- Aktivní hypertextovými odkazy v zobrazených bibliografických záznamech

Prohlížení rejstříku: Termíny tezauru

[◀ Předchozí stránka](#)
[▶ Další stránka](#)

Poč. záz.	Stručné záz.	Heslo
57		klouby
3		klování peří
2		klučicí stroje
5		klusák
10		klusavka
28		kmeny
9		kmín
1		kniha[anat.]
1		knihovní fondy
19		knihovnické systémy

[◀ Předchozí stránka](#)

Hlavní záhlaví

Název

- [Ondřej, Michal](#)

- [Studium biodiverzity kmínu kořeného \[Carum carvi L.\] a jeho využití v integrované rostlinné produkci / Michal Ondřej](#)

Naklad. údaje

Šumperk : AGRITEC, 2001

Popis (rozsah)

Přeruš. str. [cca 200 s.] : tab., gr.

Poznámka

doba řešení: 04/1997-12/2000

Výraz z tezauru

- [biologická diverzita](#)

- [choroby](#)

- [hmyz škodlivý](#)

- [hubení](#)

- [jakost](#)

- [ochrana rostlin](#)

- [odrůdy](#)

- [pesticidy](#)

- [plevel](#)

- [rostliny kořeninové](#)

- [silice](#)

- [výnosy](#)

- [škůdci rostlin](#)

- [kmín](#)

Význam tezaurů AGROVOC a AGROTERM

Důležité pomůcky pro věcnou indexaci a následné vyhledávání (nejen) v Zemědělské a potravinářské knihovně

Použití při tvorbě rešerší

Použití při doplňkových službách Zemědělské a potravinářské knihovny (seznamy titulů k vybraným odborným tématům v OPAC)

Způsob sjednocení věcného popisu, urychlení indexace a omezení chybovosti

Jedna z forem mezinárodní spolupráce (AGROVOC)

Děkuji za pozornost

Veronika Vozková
Ústav zemědělských a potravinářských informací
Zemědělská a potravinářská knihovna
Slezská 7
120 56 Praha 2

<http://www.knihovna.uzpi.cz/>

vozkova@uzpi.cz